

Numărul 38 Oradea-mare 17/30 septembrie 1900 Anul XXXVI

Apare duminică. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Coloana de atac.

(Fragment.)

*Porniserăm din vâă adânci
Și ne țîram acum pe brânci*

*Să nu ne prind' Osman de veste,
Că năsuim la deal spre creste,*

*Oă veste de-ar fi prins ai seî,
Noî n'am mai fi eșit din vâă.*

*Și-așá, cu 'ncredere veghiatá
Noî răsărim pe deal de-odatá.*

*Ne vėd păgâniî, sar pe zid,
Potop de foc spre noi deschid.*

*Dar noi prin foc o rupem iute,
Credėndu-ne pe sub redute.*

*Și nu eram! Vedeam de sus
Că altfel e decum ne-aũ spus,*

*Că pân' acolo-î lungá cale,
O ripá 'n drum și-adâncá vale.*

*O clipá ca 'mpetriți am stat;
Majorul înse-a și plecat*

*Și ne-am făcut cu toți cruce:
Ei, ducă-ne 'n ce foc ne-o duce!*

*La vale-acum, pe ripi curind —
Un rėnd e mort, mai moare-un rėnd.*

*Cad bombele 'n pământ și scurmă
Și altele mai vin pe urmă;*

*Oa grindina și plumbii cad,
Se 'ntunecă, și-î vai ca 'n Iad!*

*Și-un plumb veni cumplit cu sborul
Și fără glas căđu majorul.*

*Atunci un ofiter înalt,
Cu spada 'n vėnt, iar celalalt*

*Trăgėnd turbat din carabină
Săriră 'n front; și pe colină*

*Noi după dēnșii, cot la cot,
Suiam orbiș, noi leatul tot.*

*Cât ai clipi, muriam o sutá,
Muriam mai mulți, oă din redutá*

*Nu plumbi curgeaũ, ci riu de foc
Și liniî 'ntregi cădeaũ pe loc.*

*Și-un căpitan, cel nalt sėrmanul,
Căđuse vėrfuind mormanul,*

*Iar celalalt, ael ce-ochiá
Murì tráznit în șața mea.*

*Căci uite-asă vedui de bine
Pe-un turc bētrân ochind spre mine*

*Și bietul căpitan nu-ș cum
Se puse morții drept în drum.*

*Am dat să-l prind ca să nu cadă
Și-atunci cădui cu el grămadă —*

*Și vești, și-acum mă-e capul prost
Că nu 'nșeleg nici azi ce-a fost.*

*M'am pomenit la șanț de-odată
Și-o cârp' aveam la cap legată,*

*De ce și când, de mâna cui?
Și-atâta drum eă când făcui?*

*Voiam să 'ntreb, n'aveam pe cine,
Căci tot străini pe lângă mine.*

*Dar cârpa, ori ce taică-avea,
Atâta știu c'a fost a mea —*

*Și-acu la șanț! Noi rupem lanțul
Și scoborim de-avalma șanțul,*

*Sărim și noi și Turcii sar
Și-î moarte 'n șanț, e vai ș-amar.*

*Ne batem ca 'n pierzarea minții,
Cu pumnii dăm, mușcăm cu dinții*

*Și piept la piept ne svēcolim,
Străbatem repeși și rēsbim.*

*Închid de veci Nizamii gura,
Iar noi îi dăm pe ripi de-adura.*

*Îeșim apoi, ca duși de vânt,
Pe fața negrului pământ.*

*Pe lături ne 'ntărim șireagul :
Și iat' un căpitan cu steagul*

*În fruntea noastră drum făcu :
Ura, băeți, acu-î acii!*

*Roesc turbați pe zid păgânii,
Sub zid se 'ndeas' orbiș Românii*

*Și-aruncă scări, rēsbesc prin fum,
Străbat mereu făcēndu-și drum.*

*„Trăsniți, copii, tot după mine“
Noi trāsnet după el, vești bine.*

*Și iată-l căpitanu-î sus,
Pe meterez un braț a pus,*

*Dar șapte Turci pe el săriră,
Și șapte săbii-l și lovira,*

*Și-al optulea, un Turc bārboș,
Isbi turbat de sus în jos*

*În piept cu acul pușcii, fiara —
Și-atunci pocnind se rupse scara*

*Și bietul căpitan cădu
Pe spate 'n șanț... și-atâta fu.*

*Căci s'adunau păgânii gloată
Și-un om eră reduta toată*

*Și 'ntregul parapet un fes,
Atâta se 'nglotiaă de des.*

*Cădeam ca frunzele de brumă,
Iar sângele curgea ca spumă.*

*Nici loc să stai, nici drum să treci
Și fum de pușcă, să te 'neci,*

*Ce vaete, și n'aveai vreme
Să fii milos cu cel ce geme!*

*Și ce-am vedut atunci — minune —
Și-n groapă morșilor voiă spune!*

*Nici chip de-acu să mergi în foc,
Nici chip să stai sub zid pe loc.*

*Se dete semn atuncea oastei
Să părăsească clinul coastei*

*Și ne-am rētras departe 'n văi,
Striviți, o mână de flăcăi.*

*Flămânți și udi și 'ntorși din cale
Cu sufletul topit de jale.*

Bucureși, martie 1900.

GEORGE COȘBUC.

Cugetări.

Adevărata pocăință nu e nici odată prea târziu, dar pocăința târzie rare ori e adevărată.

Iames.

*

O femeie frumoasă fără spirit, e ca un cer fără soare.

Benzel-Sternau.

*

Omul nici odată nu-î mai frumos, ca în momentul când cere iertare, sau când iartă el însuș.

Jean Paul.

*

Dreptatea n'are nevoie de alt apărător decât de ea însăși și nici n'are altul.

A. Rüge.

Gura lumii.

Asta e prea mult!

— Bine, omule, dar spuneaî că nu te impoartă judecata lumii.

— Nu me impoartă, se înțelege că nu me impoartă când e vorbă de mine. Dar când e vorbă de o fată — asta e prea mult! Și-apoi tocmăi el să mi-o scrie, care are aerul a-mi fi prietin —

Și cu un gest de mânie mototoli scrisoarea în busunar și eși.

Încetul cu încetul revolta lăuntrică i se potoli, schimbându-i-se într'un fel de dispreț liniștit, suveran.

Ce neîndurătoare, ce lacomă, și în aceeaș vreme ce *lasă* e aceasta judecată a lumii!

E par' că sintesa reuțăii și a prostiei omenesci.

Ca valurile unei ape murdare, ce dau peste țermuri, nămoleşce și acopere tot ce mai nainte eră frumos și curat. Și în fața acestei ape murdare, omenimea se pleacă cu smerenie; fiecare se bucură și ride, când vede târiți în noroi semenî de al lui ș' nu își dă seama, că poate sînt târiți pe nedreptul, nici nu se gândește la revolta, ce l-ar cuprindeî când ênsuș ar fi în locul lor.

Și ride om de om —

*

Când a pornit cu scrisoarea, avea de gând să meargă de-adreptul la ea, să i-o arete. Să șcie și ea cum sînt oamenii, să-i cunoască —

La jumătatea drumului se opri. Adecă de ce să i-o arete? Ar fi o prostie să o supere. Lasă, mai bine să nu șcie nimic.

Și își făcea șie-și muștrări de ce s'a turburat așa de mult, pentru niște vorbe luate din vînt.

Spunea doar atât de adese, că judecata lumii e un moft. Ei bine, de ce s'a opintit acum în fața unui moft?

— Pentru că — răspundea în gând — pentru că nu e vorbă numai de mine, căci atunci aș ride cel mult și aș da din umeri, ci e vorbă și de ea —

Și de nouă își mușcă buzele tremurând de ciudă

*

Când se întîlniră, ea îl cunoscu la cele dintî cuvinte.

— Da' ce ai astăzi?

— Ce să am? Nimic!

— D'apoi de ce ești așa?

— Cum, „așa“?

— Așa —

Și ea ridică umerii; un gest de indispoziție și indiferență.

— N'am nimic, îți spun.

Și cercă să zimbească.

Cu toată liniștea lui aparentă, ea înțelese că zimbetul e forțat și cercă alt mijloc.

— Ești obosit, ingerul meu?

Și se ridică în vîrfur degetelor să-l sărute.

Se ridică — și nu ajungea —

— Pleacă-ți capu, ce-i cu tine astăzi? Încă odată... așa veți... De ce ai venit așa târziu și ieri unde ai fost? Ți s'a urit de mine, de nu mai vii?

Și ea făcu ochi dulci, îl privi lung, lingușindu-i-se.

— Lasă... lasă... ți-a fi dor de Lenuța odată... și Lenuța nu va mai fi —

Apoi începî să-i povestească visul ei de astă noapte.

— Să-ți spun — am visat că eră o apă mare, mare, și eram numai amendoî pe o luntre și — dar unde te uîți? De ce nu te uîți la mine?

O clipă îl privi mînioasă, apoi îi luă mînile.

— Veți, veți, tot ai tu ceva și nu vrei să-mi spui. Apoi așa prietin îmi ești?

— Nu am nimic, sînt cam fără voe; atât e tot. Fă-mi tu voe, dacă vrei să fii azi drăguță.

— Apoi când vii la mine să fii cu voe, auți? Și ea alergă și-i luă paltonul din cuier, căutînd în busunarul favorit.

— Ce mi-ai adus?

— Nu ți-am adus nimic, căci nu vin de acasă.

— De-o vreme nici nu vii, nici nu-mi mai aduci nimic — da ce scrisoare-i asta?

El tresări.

— Adă-mi-o. E o scrisoare, care nu te privește.

— Să ved de la cine-i?

— Nu se poate, dă-mi-o!

Și el îi prinse mîna, ce și-o dusesse la spate.

— Așa, apoi asta-i sinceritate? Să ascund eu așa, cum te-ai busumflă? Nu ți-o dau pînă nu mi-o arăți!

— Nu fi copilă, e o scrisoare de la un prietin, dă-mi-o. Ori ce, ești jalusă și pe prietini?

— Să ved mai întîi —

— Nu me creți?

— Să ved!

— Dai-mi scrisoarea ori ba? întrebă el lăsînd-o de mîna.

— Ba!

— Numai să nu-ți pară reu.

Se întoarse, își luă paltonul, gata să plece.

Ea vini lîngă el zimbînd.

— Veți, eu toate celea îți arăt, și tu cum te superi odată — Și îi dete scrisoarea.

*

— Ce creți că eră în scrisoare?

— Ce-mi pasă mie?

— Trebuie să-ți pese.

— Eră ceva reu, ori bine?

— Reu!

— Despre mine?

— Da — și despre mine.

— Despre *noș*, exclamă mirată, arată-mi-o!

— Uite, dragă, am mai audît destule vorbe, dar asta din scrisoare e chiar prea mult. Voiam să nu-ți spun la început, dar acum totuș —

— S'o ved.

Și își increți fruntea.

— Nu ți-o pot da — mai bine îți spun eu. E vorbă despre aceea — că eu — adecă e vorbă, că tu — nu-ți pot spune, mai bine ceteșce-o.

Îi dete scrisoarea, privind efectul ei în espreșia feței.

— Dar să nu ceteșci decît numai pagina primă, căci numai acolo e vorbă.

Fața ei luă o espreșie de mirare și de înmărmurire.

Ceti fața primă și îi întinse epistola, fără a zice un cuvînt.

Privirea îi eră pierdută în vag, ca și când ar cercă o explicație la ceea ce cetise.

El o luă de mîna.

— Veți? Nu eră mai bine să nu o ceteșci?

*

Ea își mușcă buzele.

— Nu ... mai bine e să știi și eu ...

*

Ochii ei fără expresie erau ținuiți în un punct ; buzele-i erau întredeschise. Și buza superioară începuse să-i tremure — un preludiu al izbucnirii în plâns.

El o luă de mână.

— Linuță dragă, spune ce zici la scrisoare? Vorbește, că me super. Vești, apoi să-ți mai arete omul ...

Ea își întoarse privirea spre el, rece și fără expresie ca privirea unui mort.

— Apoi ... apoi tu crești?

— Eu? Nu cred dragă, căci altcum n'aș mai fi dat pe la tine.

Ea îi mulțami cu un suris, își plecă capul pe umărul lui; de-odată se sgudui în tot trupul și o podidură lacrimile.

— Vești ... dacă sunt orfană ... toată lumea își bate joc de mine ... dacă m'a bătut Dumnezeu ...

Și lacrimile îi curgeau ferbinți și îi făcea bine aceasta firească descărcare a durerii.

Târziu când plânsul i-se conțeni, ea ridică capul cu îndărătnicie :

— Apoi ce-mi pasă mie de lume, dacă tu me crești!

Și se ridică în vârful degetelor să-l sărute — și nu ajungea — în vreme ce ochii ei frumoși, turburi încă de plâns, străluciau de fericire.

! SIMIN.

Când păsările trec.

*Când seara păsările trec,
Cu ochii 'n zare le petrec,
Ș-atunci al inimii isvor
Îmi udă geana ochilor.*

*Așă s'au dus și anii mei
Copilăria mea cu ei,
Uitarea 'n urmă-le s'a 'nchis
Ca trist mormânt pe-un dulce vis.*

Beins 1900.

V. E. M.

Nuntă.

*Își jură dragoste eternă
Naintea sfântului altar,
Preotul spune rugăciunea
Obicinuită ... Sfântul har
Pogoare-se asupra voastră ...
Ceremonia s'a gătat,
Și cantorul pe nas întoană
Un „Isaia ...“ trăgănat ...
Ascultătorii se închină,
Nevrând me 'nchin cu ei și eu,
Dar me trezesc de-odată 'n rugă,
Că 'njur și cer și Dumnezeu!*

VI-NI.

Ioan Botezătorul.

Tragedie în cinci acte și un preludiu

de

Hermann Sudermann.

(Urmare.)

Scena a cincia.

Irod. Ioan. Temnicerul. Un străjer.

Irod. Spune-mi cum ar trebui să-ți zică cineva când ar voi să te cinstească? Tu crezi că-mi bat joc de tine? Nu știi că-ți sînt îndatorat? Planul vostru nu-mi eră necunoscut și totuș am venit fără armata pe care Roma mi-a pus-o la îndemână pentru sprijinul meu. Me țineați în mîni, după cum țineați piatra. De ce ai scăpat-o? Spune-mi pentru ce m'ai cruțat?

Ioan. Domane, chiar de ți-aș spune, tu nu m'ai înțelege.

Irod. Asta-i îndărătnicie pe care nu ți-o pot iertă. Căci celui înlăntuit îi vine foarte ușor să hulească. Scoateți-i lanțurile. (Se face. Temnicerul și străjerii pleacă.) Acum hulește-me ca om slobod. De ești tu predicatorul pocăinței, predică-mi și mie.

Ioan. Doamne, tu nu m'ai înțelege.

Irod. Asta ai mai zis-o. Gândește-te de spune ceva nou. Aici în Galilea me port blajin și sînt în toată voia. Abi a spus că tu urăști pe preoți; eu nu-i iubesc. Mi s'a spus că tu urăști pe Romani, eu ... spune-mi pentru ce m'ai cruțat?

Ioan. Doamne, fiind că de tine m'am sdrobit.

Irod. De mine, de acela căruia ei îi zic cel mic? Me lingusești pentru că ți-am dat drumul din lanțuri?

Ioan. Doamne, nu tu m'ai pus în lanțuri, deci nu tu poți să mi le deslegi. Tu, nu.

Irod. Ei, atunci cum te-ai sdrobit de mine?

Ioan. Altul te-a scos pe tine 'n calea mea și atunci m'am frânt de tine.

Irod. Spune-mi „Botezătorule“ — îți zic pe numele ce am auzit și cred că astfel nu te-oi supăra — spune-mi ce-i cu acel rege al Iudeilor a căruia icoană tu o porți prin popor? — Iată, străjerii sînt departe, încrederea ta va fi răsplătită.

Ioan. Domne, eu nu știu.

Irod. Și astfel te lepești chiar de făptuirea ta?

Ioan. De ceea ce e al meu, nu me lapăd.

Irod. Hahaha! Par' că simt pofta să chem pe puil mei de Greci și să-i dau la tine la 'nvătătură. Ascultă: (Mai încet.) Știi și eu de un rege al Iudeilor care va veni și va 'nvérti sabia împregiurul capului și nu va cruță pe nimeni dintre cei ce nu-l slugesc la timp.

Ioan (cu rîvnă.) Cine-i acela de care-mi vorbești?

Irod. Doamne, eu nu știu. — Căci, să vești, și inima mea își are părți ascunse și așteaptă răsărituri de soare ... Dar, să vorbim în credință, Botezătorule. Din femeia ce mi-ai furat tu ți-ai făptuit o armă 'n potriva mea. De asta mai că-ți plîng de milă. Tu, cel mare, ai fi putut alege ceva și mai mare decît o femeie. Și să știi că și ea ascute acel ghimpe 'n fiecare zi. — Dar ajunge. — Ferarii spun că ferul bun nu mai sună când e știrbit, dar tu suni. Cum faci? Te rog, învață-me și pe mine ... Cum? Iar taci?

Ioan. Stați a crede că ve cunosc acum pe voi,

M O M E N T E D U L C I .

cei ce surîdeți. Voi vă 'ngrăsați de glumele de bălcii, dar foamea ve cuprinde când vedeți pe vre-un gânditor mergând pe culmile dealurilor.

Irod. Jur pe Bachus că e un adevăr în vorbele acestea. Dar e greu de mers pe culmile dealurilor. Noi așteptăm până ce ve prăvăliți în vale și atunci nu zîmbim, atunci noi ridem.

Ioan. Eă in-se-ți zic ție Doamne, că nu vei ride. Acela care vine, n'are nevoie de mine și de aceea m'a aruncat. Privește-i în ochi când va veni și atunci nu vei mai ride.

Irod. Îmi pare că gândirea ta-i săracă și se 'nvârtește 'ntr'un cerc îngust. Și totuș e ceva ce me atrage spre tine... Botezătorule, ai fost atâta vreme dușmanul meu, prieten cu mine n'ai vrea să fi?

Ioan. Doamne, a nu fi nimănui nici dușman, nici prieten, iată dreptul celui singuratec. Unicu-i drept. Lasă-mi-l.

Irod. Încă nu te dai perdut. Dacă te-ai învoi așa, am putea merge mult împreună.

Ioan. Unde, stăpâne?

Irod. Unde? Înainte. Să ne urcăm.

Ioan. Tu nu te mai poți urca. Timpul care a fost înaintea ta și e cu tine, îl porți pe trupul tei ca o rană cu puroi. Aă nu te aprinzi de toate plăcerile veninoase? Nu te-ai schilodit îndemnurile cele multe? Și ai voi să te mai urci pe culmi? Rămâi în bălcii tu și zimbeșce.

Irod. Botezătorule, ia seama! Lanțurile sânt lângă tine.

Ioan. Poruncește să me pue 'n ele. Mai mult nu doresc.

Irod (scrișnind.) Într'adevăr tu ești unul dintre acei ce stăpânesc cu duhul încă frânt. (După o răs-gândire.) Dar ia spune-mi Botezătorule, dacă va veni acel-l'alt, *acela* — spune... în numele lui, n'ai aruncat cu piatra 'n nime?

Ioan (turburat.) Doamne, ce 'ntrebi?

Irod. Dacă în numele lui n'ai svêrlit, atunci acel rege al Iudeilor nu-mi va turbura odihna nopților... Hahaha! Ascultă temnicerule. (Vine temnicerul.) Acest întemnițat poate ieși și întră după plac căci nu-i primejdios.

Temnicerul (surprins, încet.) Doamne, cum să staă chezaș cu viața — când —

Irod. Și ucenicilor lui care se 'nvêrtesc pe la poartă — dă-le drumul — să între și să iasă după plăcere... Ei! S'a mai vèdut vre-odată în poporul lui Ddeu, un domnitor mai blând?

(Ese prin fund ridend.)

Scena a șeasa.

Ioan. Temnicerul. (Mai târziu.) **Mecha. Salomia.**

Temnicerul. Ei, tu ești stăpânitor acum. Ce poruncești?

Ioan. Tetrarehul vorbiă de ucenicii mei —

Mecha (apare în poarta din dreapta.) E singur.

Salomia (face un semn temnicerului. Temnicerul și Mecha pleacă.)

Ioan. Ce poftesci?

Salomia. Stăpâne, — colo printre rodii e soarele, îl veți?

Ioan. Îl vèd.

Salomia. Și șcii cui trebuie să mulțumești că-l mai veți, înainte de-a apune? — Mie.

Ioan. Se poate. Ce vrei?

Salomia. Dar tu nu vei apune. Tu nu. Căci însetat e sufletul meu. Povățuiește-me, stăpâne.

Ioan. Cu ce să te povățuiesc.

Salomia. Iată, eu sânt evlavioasă din fire. Și harul îl doarec cu jind... Ceea ce împărtașești celui din urmă de pe drum, împărtașești-mi-o și mie... La picioarele tale dă-mi voie să șed. Voi fi cât se poate de cucernică. Da, da, voi fi așa — iar când me voi atinge de haina ta de pèr, o nu te speria. Eă nu-ți port gândurile?

Ioan. Și ce gânduri rele mi-ai purtat tu, fecioară?

Salomia. Asta nu ți-o spun — căci de m'ai lăpedă — Cine șcie astăzi, cât sânt de puternică? Când îmi întind brațele, îmi pare că ții în ele lumea întreagă. (Întinde brațele.) *Astfel* o port, — dar numai pentru ca să o string la sînul meu.

Ioan. Fecioară, tu ai o tovarășe de joc?

Salomia (atentă.) Care tovarășe?

Ioan. Miriam e numele ei,

Salomia. O aveam. Acum in-se e moartă.

Ioan (dă liniștit din cap, întărindu-și presimțirea.)

Salomia. Eă am dat poruncă să fie ucisă, pentru că s'a dus la tine, (afară de mine.) Ei, ai aflat? Șcii acum, cât sânt de evlavioasă? Sufletul meu suferă sub stăpânirea ta și suferă cu bucurie, pentru că pe nimeni n'am vèdut mai puternic ca pe tine. Ți-am adus jertfă de laudă, ca aceea, pe care cântece o preamăresc, și tainică înclinare ție. Apoi am eșit în amurg ca să caut fața ta și strălucirea ochilor tei. Gățitu-mi-am și eu patul meu cu mândre covoare din Egipt și pernele stropitu-le-am cu mirt, aloe și cinam. Trupșorul meu tiner vreau să ți-l dau, ție, sèlbatec fiu al Israilului. Vino, până 'n zori să ne îndrăgostim. Și tovarășele mele vor sta pază în prag și ziorile cu cântec de harfă le vor salută...

Ioan. Cu adevărat — puternică ești — lumea o porți în brațe — căci tu ești păcatul.

Salomia. Dulce ca păcatul — așa sânt eu.

Ioan. Du-te!

Salomia. Me lapeți? — Me lapeți? (Iasă repede prin poartă.)

Scena a șeptea.

Ioan. Temnicerul. Iosafat. Manase. Amaria.

Ioan (se apropie de poarta lângă care așteaptă temnicerul.)

Temnicerul. Ei, vrei să-ți veți ucenicii?

Ioan. Adă-mi-i.

(*Manase, Amaria* grăbesc spre dînsul și îi sărută haina. Iosafat rămâne înderët.)

Ioan. Matei nu-i cu voi?

Iosafat. Nu.

Ioan. Cum, Iosafat, tu, care totdeauna mi-ai fost aproape, n'ai cuvânt de bunăvoire?

Iosafat (iși întoarce fața.)

Ioan. Apoi dar ce vrei?

Iosafat. Rabi, este scris: un cuțit ascute pe cel-alalt și un bărbat pe altul — tu in-se nu ne-ai ascuțit, ci din potrivă.

Ioan. Și pentru ca să-mi spuă asta, ai făcut calea cea lungă?

Iosafat. Rabi, tu trebuie să fii calea tuturor celor rătăciți; genunchii muiați trebuie să-i întărești și mâinile tremurătoare de tășul săbii să le oțelești. Chemarea ta eră mânia, Rabi, dar din ea tu ai făurit o răs-gândire și o slăbiciune.

Ioan. Chemarea mea tu n'o cunoști. Și eu chiar de-aș fi cunoscut-o, n'aș fi aici. — Cu adevărat, soșit-a vremea căderii mele, căci dușmanii me laudă și prietiniii me hulesc. Ce-mi cereți deci? Șfērșitul meu trebuie să fie solitar și în tăcere multă.

Iosafat. Șfērșitul teū, Rabi, nu ne priveșce. Duc numai grija pentru șfērșitul Israelului. Tu ne-ai luat legea, dar ce ne-ai dat în schimb?

Ioan. Cine ești tu, care ca un câne legat în lanțuri vreai să me mușci de pulpe? V'am luat-o eu legea? Sufletul meu s'a luptat cu legea pân' la obosire și fruntea mea s'a lovit de zidurile ei, sângerând. Voi inse ați căscat gurile, așteptând ca harul să ve sboare într'ensele ca o dulce bucătură. Până ce eram în tălpi, priviați cu gurile deschise sus la mine și acum în preajma căderii mele fugiți ca niște mișei. Nu pentru mine am cădūt, ci pentru voi. Pentru voi a fost o silă și o privire timpită, pentru mine inse, voință și luptă de sabie... Priveșce-me. Astăzi de doue ori am stat în fața păcatului lumesc, dar el imi pare acum aproape blând, căci pe cel mai reū păcat acum il întâlneșce. Necredincios ești, necredincios ai fost, necredincioși veți fi în veci, voi oameni ai folosului peste tot, cari mai îngrășați pământul cu sângele acelor cari au murit pentru voi. Plecați! Sânt sātul de voi.

Iosafat. Me duc, Rabi. Me duc acolo, unde Matei a plecat înaintea mea. La Isus Nazarineanul me duc.

Ioan (cuprins de spaimă, cutremurat.) La Isus Nazarineanul?

Iosafat (se întoarce și pleacă tăcut.)

Scena a opta.

Manase. Amaria. Ioan.

Ioan. Ce ved? Amaria și Manase? M'au părășit aceia pe cari îi țineam mai credincioși și voi n'ati plecat încă?

Amaria. Rabi, eu ț-am fost totdeauna unul dintre cei mai mici ucenici. De ce-aș fi eu vrednic, dacă nu ți-aș fi credincios?

Manase. Iar mie o nădejde mi-ai dat, Rabi.

Ioan. Plecați la Isus din Nazaret. Fiți cuminte, duceți-ve la dēnsul.

Manase. Rabi, dă-ne voie să nu fim cuminte.

Ioan (ședēnd pe o peatră.) Ședeți dar lângă mine. Se întunecă și eu sânt obosit. Ascultați. Mi s'a părut, că-aud filțit de aripī de-asupra mea. Voi n'audiți nimic?

Amaria. Rabi, nimic.

Ioan. Sinul sufletului mi s'a deschis. Sânt gata a primi binecuvintarea din înălțime. Nu e soptire imprgiurul meu? N'audiți nimic?

Manase. Rabi, nimic.

Ioan. O lumină s'a ivit de-asupra acelor dealuri. Lumina e mândră. Și 'n mine se deșteaptă înțelegerea tainei necuprinse. Cine va fi în stare să măntuie lumea?... aducēndu-i ca dar ceva nepētruns de nimeni? Sântem în Galilea. Nu șeiti voi — unde-și vesteșce învățatura acum — acel Isus din Nazaret?

Amaria. Audiām vorbindu-se pe uliți, că n'ar fi așa departe. Pe țermul lacului ar fi zăbovind.

Manase. Și poate o să vină și 'n oraș, spun dēnșii.

Ioan. Poate. Dar numai poate. Și vremea mea

s'a împlinit. Trebuie să grăbesc, pentru ca nu cumva să mor. N'ati voi voi în vremea asta să-mi fiți într'ajutor.

Amaria, Manase. Rabi, porunceșce.

Ioan. Gătiți-ve de drum și plecați la dēnsul.

Amaria, Manase. La dēnsul?

Ioan (aprobă.) Și unde-l veți întâlni îi spuneți: Ioan, cel ce zace închis, te întrebă astfel: Ești tu acela ce are să vină, sau pe altul să-l mai așteptăm? Astfel întrebați-l și după ce-a vorbit, veniți la mine — repede — căci mare este dorul meu de dēnsul. Cred, că n'am să pot muri, înainte de-a sosī voi.

Amaria. Învēțătorule, il vom căută neobosiți.

Ioan. Dar nu veți uită de întunerecu meu când veți ajunge 'n lumina lui?

Manase. Învēțătorule, de ce me umileșci?

Ioan. Așă dar mergeți cu bine.

Manase, Amaria. Rabi, cu bine! (Se întorc și ies, vrēnd să plece.)

Ioan. Plecați. Nu încă. Lăsați-me să ve cuprind mânila voue, cari mi-ati fost cei mai mici între ucenici. Căci (în emoție mare.) imi pare — că — eu — ve iubesc —

(Cortina.)

(Va urmă.)

IL. CHENDI ȘI C. SANDU.

Doine din popor.

Dusei lacăt la grădină,
Și plecați în țară streină,
Cătai plasa până 'n zi,
Și milă nu mai găsi,
Și înderēt la loc veni,
Me dusei la leuștean:
— Ce-ai negrit tu leuștene?
— De ce? M'am copt prea din vreme.
Me dusei la busuoc,
Îl găsi plângēnd cu foc,
Că n'a mai avut noroc;
Me dusei la romaniță,
Și-o găsi gălugărită!

(De la Dumitru Frāngu lăutar, București.)

Frunzuliță trei smicele,
Întru 'n luncă tai nuele,
Bată-le, Doamne, nuele,
Mai bine iați viorele,
Și să fac la bucățele,
Să le dați la mândra mea,
Și să me iubesc cu ea!

(Din Corabia, Romaniți.)

Frunzuliță siminic,
Trece mândra pe colnic,
Rēsucind la borangie,
Fără fus, fără nimic,
De trei zile-mi rēsuceșce,
Și pe fus nu mai sporeșce!

(Din comuna Celeiū, Romaniți.)

CHRISTIAN N. ȚAPU

În tunel.

Căpitanul Iancu Țintă sta întins pe fotoliul său „cu frontul” spre stradă și da audiență gândurilor sale.

Soția sa și comandantul său de regiment îi încuviințaseră un concediu de 48 ore, pe care doriă să-l petreacă singur la munte. El își făcea fel de fel de iluzii și un zimbet de mulțumire îi însenină fața.

— E un adevărat scandal, Iancule, zise soția sa, care tocmai intrase în cameră, că nu poți să ții o servitoare cinstită în cazarmă.

Căpitanul sări în sus, ca unul care primise un duș rece.

— Ce s'a întâmplat?

— Jos în coridorul care leagă ambele aripi ale cazarmei, în așa numitul tunel, servitoarea noastră a fost oprită și sărutată de un soldat. Asta e pentru a doua oră. Ea vrea să plece.

— Asta e o prostie. Fata nu trebuie să fie așa de sperioasă ca un cal de remontă când aude prima împuscătură. De sigur că l-a sărutat și ea.

— Dar ciudate idei de morală mai ai și tu, răspunse madam Țintă. Firește că și ei îi plac sărutările, dar nu de la ori cine. Voi înse alergați după ori-ce fustă.

— Protestez! exclamă căpitanul.

— Na! Na! răspunse madama Caliopei, dar cum rămâne cu tunelul?

— Cine a sărutat pe Smărăndița? Un tunar sau un călăraș? Nu pot să acuz întreaga baterie, sau brigadă.

— Eră întunerec și astfel nu l-a cunoscut.

Căpitanul eră furios, căci i se răpise liniștea. Dă-mi un sfat, zise el.

— Comandantul cazarmei să pună o sentinelă acolo sau un felinar.

— Ești copilă. Cum pot eu să adresez o astfel de petiție comandantului cazarmei. M'aș face de ris.

— Dar de ce nu?

— Lasă-me în pace! Lucrul stă astfel: Smărăndița nu știe cine a sărutat-o; dacă ar fi cunoscut pe făptuitor, ar fi fost foarte mulțumită. Dar ca să te liniștise; me voiți aședă chiar eu la pândă și vai de acela pe care-l voiți prinde. Dacă va fi din bateria mea, perde concediul.

— Ori-cine va fi?

— Da. Asta ți-o fugăduesc.

Un sfert de oră după aceea căpitanul Țintă sta la pândă în tunel. De la o vreme încep să se plictisească.

— De altmintrelea nu e un gust prost. Smărăndița e drăguță. Păcat că e civilă. Ce mai artilerist ar fi. Înaltă, bine făcută ca o afetă de tun...

În taină don căpitan regretă că n'a fost el fericitul care să sărute pe Smărăndița.

Cu putere scutură astfel de gânduri, dar înse-dar. În sfârșit se hotări:

— Dacă Smărăndița trece pe aici, capătă o sărutare. Trebuie să am răsplată, pentru că stau de sentinelă.

Orele treceau, dar Smărăndița nu mai sosi, precum nici o altă ființă femeiască, ci numai artileristi și călărași. Don căpitan își petrecea timpul gândindu-se cum va pedepsi pe acel îndrăsnet, care i-a răpit liniștea. Se mai gândia și la soția sa, care eră frumoasă, dar nu mai eră așa de tineră.

Pst! Nu se aude un foșnet de rochie? Căpitanul își aținti ochii. Creșu pozitiv că eră Smărăndița. El eși din ascunzătoare, apucă de talie figura femeiască și țop! țop! țop!

— Acum nu mai scapi, zise figura, a cărei voce eră — a soției sale.

Don căpitan Țintă avea totdeauna prezență de spirit, în afaceri particulare mai mult, la manevre mai puțin, dar totdeauna stăpân pe situațiune.

— Dragă! zise el râdend. Eu sânt! N'ai observat îndată? Te-am recunoscut și am voit să glumesc.

— Haide, zise madam Țintă. Vom vorbi acasă! El esită, dar ea strigă:

— Haide!

Don căpitan se supuse; în aparență eră satisfăcut de gluma isbutită, în interior înse eră foarte neliniștit de tonul serios al soției sale și supărat că n'a fost Smărăndița. Pentru ca să sărute pe nevas-tă-sa, nu eră nevoie de atâtea.

— Am pus capra grădinar, zise madama, când ajunseră în cameră. Frumos, foarte frumos!

— Dar nu fii copilă...

— Tac! Dacă tu ai fi știut, că eram eu, n'ai fi sărit atât de sprinten ca un țopârlan și nu m'ai fi sărutat cu atâta furie ca odinioară, când erai un tiner sublocotenent. Poți să înșeli ochii unei femei, dar simțul ei nici odată.

— Dar pentru numele lui Ddeu, îți spun că...

— Poți să spui ce vei voi, convingerea mea e nestrămutată, tu ai fost. Mi-ai promis că ori-cine va fi, îl vei pedepsi revocându-i concediul. Sper că te vei ținea de cuvânt.

Bietul don căpitan Țintă și-a pierdut concediul. El sta acum în fotoliul său, nu așa de satisfăcut ca mai înainte. Din contra.

— Mare prostie am făcut, șoptia el din când în când. Dar am meritat o astfel de răsplată. Ce aveam eu să me amestec? Să me fac gardianul virtuții și al moralei. Așa să pățească toți, cari vor face ca mine.

Madam Ținta iartă pe soțul său.

— Haide să ne împăcăm, zise ea. Dă-mi o sărutare, dar una dintre acele ca în tunel!

Don căpitan Țintă se esecută.

CORNEL.

Medicul. — Ai avut fiori noaptea trecută?

— Bolnava. — Da.

— Dar dinții ți-au clănțanit?

— O, nu! Dinții mei erati pe mescuța de noapte!

Comerciantul. — Ce dorești, Gheorghită?

Gheorghită. — Mama te roagă să-i schimbi una de 5 franci. Piesa o să ți-o aducă dumineca viitoare.

LITERATURĂ.

Din istoria Banatului Severin. Dl P. Dragalina, profesor în Caransebeș, ne dă, în „Biblioteca Noastră“ de acolo, a doua parte din lucrarea sa începută sub titlul pus în capul acestor rânduri. Această parte cuprinde istoria Severinului sub stăpânirea principilor ardeleni până la predarea cetăților Caransebeș și Lugos în mâinile Turcilor. 1526—1658. Autorul utilizează scrierile lui Pesty, Fessler, Grise lini, Xenopol, Sirbu și Lexiconul Pallas din Budapesta, în vr'o doue locuri citează și un manuscris nepublicat, combate în multe locuri păreri istoricilor străini, urmează direcțiunea indicată de Xenopol și ne prezintă o schiță bine înjghebată a istoriei Banatului Severin începând de la catastrofa de la Mohaci și până la 1658. O lucrare vrednică de sprijinire. Prețul 1 coroană 12 fileri.

Academia Română a ținut vineri 1/14 septembrie ședință publică. Cu asta ocaziune s'au făcut următoarele comunicări: dl dr. V. Babeș, Despre cauzele cancerului; dl Gr. G. Tocilescu, Monumente epigrafice descoperite în Dobrogea și la Turnu-Severin.

Numerul festiv al „Unirei.“ Foaia bisericească-politică „Unirea“ din Blaș a scos cu ocaziunea serbării jubileului de 200 ani a unirii cu Roma un număr festiv, în care se publică lucrări de dr. Augustin Bunea, V. B. Muntenescu, Ioan Papiu, dr. I. Rațiu, A. Viciu, P. Dulfu, M. G. Obedenariu, B. Densușianu, dr. Vas. Lucaciū, V. R. Buticescu, dr. I. Ardelean, dr. Sebastian P. Radu, Ioan Boroș, M. Străjan, Misail, I. Agârbicean, dr. V. Szmigelski, Viora din Bihor, dr. Ep. Lucaciū, Tit Bud, Vasilie Maniū, G. Precup, Ioan Slavici, I. Pop Reteganul, Simin, dr. Vas. Hossu, dr. E. Dăian, A. C. Domșa. Pe pagina primă e scrisoarea Papei către mitropolitul Mihályi.

La istoria Românilor din Macedonia. Dl George Murnu, cunoscutul scriitor și poet macedonean, a studiat săptămânile trecute prin arhivele din München documentele bizantine, cu privire la istoria națională a Românilor macedoneni. Dsa, precum aflăm din „Peninsula Balcanică“ a făcut o mare descoperire și anume că la Moscopole a fost o academie românească.

Din estetica tragicului. Polemică cu dl dr Ghiță Pop, de dr. Iosif Blaga. O broșură retipărită din „Transilvania“ a apărut la Sibiiu. — De acelaș autor a eșit la Brașov: „Discurs comemorativ ținut la parastasul celebrat în biserica Sf. Nicolae din Brașov pentru fondatorii și binefăcătorii gimnasiului românesc cu ocaziunea jubileului de 50 de ani al gimnasiului, în 28 iunie st. v. 1900“.

Pentru pedagogi. A eșit de sub tipar în Lugos o lucrare intitulată: „Treptele culturale-istorice“ în școala Herbart-zilleriană, după dr. W. Rein, A. Pickel și E. Scheller, de George Joandrea învățător. Studii pedagogice, cetit în adunarea despărțământului învățătoresc din tractul protopresbiterial gr. or. al Lugosului, ținută în 10/22 februarie an. c. în Lugos.

Raport universitar. A apărut la București: Raport prezentat universității din București asupra lucrărilor propuse pentru obținerea catedrei de economie politică și finanțe a facultății de drept de la universitatea de la Iași, de N. Basilescu, profesor de economie politică la facultatea de drept a universi-

tății din București, avocat. Extras din „Revista de drept și sociologie“.

Conferențe pedagogice. A apărut Seria II din „Conferențele pedagogice“ ale corpului profesoral de la școalele medii și superioare gr. or. române din Brașov, ținute în anii 1897—1900. Reproducere cu unele adause și mai multe ilustrațiuni din anuarele școlare precedente, de Virgil Onițiu directorul școlilor medii. Un volum de 262 pagini, care conține mai multe recenzii de cărți școlare, câteva lucrări didactice, un proiect de modificare a programei orelor de lecții, necroloagele repositărilor: Nic. Popovici, Ioan Lăpădatu și Vasiliu Glodar cu portretele lor, chestiunea locului de patinat și un fragment din istoricul școlilor centrale române din Brașov. O carte foarte vrednică de cetit.

TEATRU.

Teatrul Național din București. *Deschiderea stagiunii* se va face irrevocabil sâmbătă la 23 septembrie (6 octombrie n.) Ca un omagiu adus memoriei neuitatului bard de la Mircești, stagiunea se va începe cu splendida lui creațiune „Ovidiu“ dramă în 5 acte. Rolurile principale vor fi ținute de dnele: Aristița Romanescu, Gănescu, Hasnaș, Levanda, Alice Georgescu, Alexandrina Alexandrescu, și de dnii C. Nottara, Ar. Demetriad, I. Petrescu și I. Niculescu. — *Dl R. D. Rosetti* a presintat direcțiunii o nouă dramă în 3 acte, intitulată „Pecate“ care a fost admisă pentru stagiunea viitoare.

Reprezentăție teatrală în Roșia. În duminica trecută s'a dat în Roșia o reprezentăție teatrală, jucându-se piesele „Idil la țară“ comedie într'un act de Juin și Flerx și „Noaptea St. George“ vodvil în 2 acte de Th. Alexi. Comitetul aranjator, dame și domni, a fost compus astel: Regina Henzel, Catarina Giurca, Iustina Cosma, Iustina Dézsi, Catarina Henzel, Amalia Henzel, Iuliana Almășan, Cecilia Hocman, Maria Trifan, Regina Giurca, Șarlota Butnariu, Silvia Maior, Simeon Henzel, Carol Henzel, Georgiu Cosma, Teodor Dézsi, Ioan Almășan, Alexandru Henzel, Emanoil Henzel, Alexandru Giurca, Alexandru Ciura, Alexandru Ciura, Isidor Butnariu, Ioan Maior. Venitul curat s'a destinat în folosul Reuniunii femeilor gr. cat. române de acolo.

Societatea pentru fond de teatru român în Bucovina. După modelul Societății pentru fond de teatru român de la noi, s'a înființat și în Bucovina o astfel de societate, cu numirea „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“. Aceasta ș-a ținut adunarea generală în Cernăuți la 3/16 septembrie. Din raportul comitetului aflăm, că fondul societății s'a urcat la 580 fl. 81 cr. La propunerea comitetului, adunarea generală a hotărât, ca 500 fl. să se dea societății pentru cultura română din Bucovina, cu menirea apriată, ca acești bani să fie întrebuințați pentru ridicarea unei scene teatrale în sala Palatului Național.

Reprezentăție teatrală în Brad. Mâne sâmbătă la 16/29 septembrie se va aranja la Brad o reprezentăție teatrală în otelul Central. Se va jucă „O scrisoare pierdută“ comedie în 3 acte de I. L. Caragiale. Apoi va urmă dans.

Concert și teatru în Bistrița. Meseriașii români din Bistrița vor da duminică în 30 septembrie n.

concert și reprezentație teatrală. Chorul micșt va cânta două compoziții; doi ênși vor declamă. În sfêrșit se va jucă „Drumul de fer“ comedie cu cântece într'un act de V. Alexandri.

MUSICĂ.

Concert în Oravița. Corul vocal român din Oravița va aranjă la 17/30 septembrie, cu privilegiul adunării generale a Reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului, concert în sala teatrului din Oravița. Programul: 1. Eug. Muntean: „Marș ocașional“ dedicat Reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului, executat de orchestru. 2. G. Musicescu: a, „Oșteanul român“. b, „Stancuța“ coruri micște. 3. G. Musicescu: „I. Concert bisericesc“ cor micșt acompaniat cu Harmoniu. 4. C. Porumbescu: Potporiu din opereta „Crai nou“ cu soli: dra Melania Dragoescu și dnii C. Novacescu și N. Băiaș. 5. a, Bellini: Recitativ și Cavatine din Opera „La Sonnambula“. b, Luigi Arditi: „L' Estasi Valse Brillante“ cântate solo de dra Elena Pavlovič cu acompaniare de pian. 6. I. Vidu: „Stefan și Dunărea“ baladă națională, cor micșt cu acompaniare de orchestru.

„Brumărel“ noua compoziție a dlui Iacob Mureșianu, precum cetim în „Gazeta Transilvaniei“, este o lucrare foarte reușită. Compositorul s'a servit de textul baladei cu acelaș titlu din culegerea lui Alexandri. Musica începe piano, interpretând liniștea naturei; apoi trece în allegro, după care urmează un andante. Finalele constituie culmea piesei. Un allegro vivace în formă de fugă probează, că și melodia populară română este potrivită pentru clasicism. Chorul are frumoase partii, asemenea și solurile, ținute de dna Cornelia Deac și dl Ioan Ghirila.

Conceet în St. Miclăușul-mare. La 8/21 septembrie, din incidentul sfințirii bisericei gr. or. nou-edificate, s'a dat în Sân-Miclăușul-mare, comitatul Torontal, un concert de corul de acolo, cu concursul corului din Pesac. Programa: 1. „Mândruliță de la munte“, cvartet de T. de Flondor, executată de corul din loc. 2. „Spiritul“, de ** esec. de corul din Pesac. 3. „Cea din urmă noapte...“ de Musicescu, esec. de corul din loc. 4. „Junimea parisiană“, cvartet de Adam, esec. de corul din Pesac. 5. „Cântul oșteanului“, cvartet esec. de corul din loc. 6. „Uite, mamă, colo 'n sat“, cvartet de Dima, esec. de corul din Pesac. 7. „Plăiașul satului“, monolog de Iosif Vulcan, declamat de Teodor Selăgian. 8. „Marșul cântăreților“, cvartet de C. G. Porumbescu, esec. de corul din loc.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Sfințire de biserică în S. Sebeș. Dumineca trecută În. Pr. Ssa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu a sfințit biserica renovată din S. Sebeș. Din incidentul acesta s'a aranjat acolo și un banchet; seara concert și reprezentație teatrală, jucându-se piesa „Sărăcie lucie“ de Iosif Vulcan, anunțată de noi în nr. trecut. În urmă a fost dans.

Mitropolitul Mețianu în Brașov. Cetim în „Caz. Tr.“ că În. Pr. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan

Mețianu va sosi sâmbătă, 29 septembrie n., cu trenul de 2 ore și 10 min. după amiază la Brașov. Duminică, 30 sept. n., În. Pr. Sa va pontifică serviciul divin în biserica Sf. Nicolae (Scheiă) și va severși stropirea cu apă și binecuvîntarea acestei biserice, care a fost renovată pe dinăuntru.

Carte de rugăciuni prințisorului român. În luna viitoare micul principe Carol al României va împlini șapte ani. Din incidentul acesta Sinodul României a decis să-i facă present o carte de rugăciuni. Cartea e gata, lucrată într'un atelier din Viena, bogat ornamentată în aur și emailată foarte artistic.

Șciri școlare. *Dșoara Laura Vlad* a fost aleasă învățătoare provisoară la școala civilă de fete a Asoșiațiunii din Sibii. — *Dșoara Cornelia Muțiu Urechă* din Sibii s'a ales profesoară la școala de fete din Arad.

Societatea școalei române de fete din Oradea-mare. Încă în 1870, reposata doamnă Paulina Roman n. Covaciă, consoarta dlui Iosif Roman, a luat inițiativa pentru înființarea unei școale române de fete în Oradea-mare. Ideea fiind sprijinită de public, după moartea sa, la 1881 s'a instituit aici o societate anume pentru scopul acela, cu numirea: „Societate pentru înființarea unei școale române de fete în Oradea-mare“. Aceasta obținând aprobarea statutelor de cătră guvern, a luat în primire fondul adunat și a continuat colectarea, ținând la Oradea-mare și la Beinș adunări generale. De cățiva ani înșe, din diverse cauze, activitatea-i s'a întrerupt și adunări generale nu s'au mai ținut de loc. Acum aflăm cu plăcere, că inițiatorii societății au luat hotărîrea d'a rencepe acțiunea. Spre scopul acesta se va convocă o adunare generală în Oradea-mare, la finea lui octombrie, în localul institutului „Bihoreana“. Salutăm cu bucurie aceasta înviare și dorim societății succes!

Frumoase fundațiuni. Poporeni gr. or. George Radu și soția sa Raveica n. Mirea din Rosbav au făcut o fundațiune de 10.000 coroane, pentru ca din interesele acestui capital să se plătească competențele parocului și să se scutească poporul d'a plăti anual câte 1 fl. 40 cr.; iar 50 fl. să se dea învățătorului-cantor și poporul să se scutească de la contribuirea în bucate, prisosul să se capitalizeze și cu timpul interesele să se folosească și pentru scopuri culturale. — Alt fundator generos este parocul Zaharie Ioanovičiu din Curci și soția sa Maria născ. Popovičiu, cari au dat 18 jugere de pământ roditor pe seama bisericei pentru trebuințele ei culturale.

Fundațiunea Hormuzachi. Zilele trecute — scrie „Deșteptarea“ — a fost întărit actul prin care vechia familie boerească a vrednicilor Hormuzăcheni dăruieșce „Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina“ suma de 21.961 coroane 71 bani cu scopul apriat ca din procentele acestui frumos capital să se creeze patru stipendii de câte 200 coroane pentru întreținerea a patru școlari români în internatul de băeți din Cernăuți. Formarea acestei fundațiuni își are începutul din anul 1858, când Starostele Michail Stefanovičiu din România a lăsat prin testament suma de 100 galbeni, meniți spre acelaș scop. De atunci și până acuma banii aceștia au fost administrați de comitetul țerii cu menirea de a trece la fundațiunea Hormuzachi. În anul din urmă au contribuit membrii familiei acesteia suma de 4000 coroane și astfel fundațiunea s'a urcat la frumoasa sumă de 21.961 cor. 71 bani.

Darul femeilor române din Maramureș. Femeile române din Maramureș au dăruit catedralei din Blăș un covor mare, lucrat frumos, în colorii diferite și în mijloc cu un vultur uriaș. Covorul acesta se va întruibui la consacrară de episcopi.

Dar pentru biserica română din Paris. Prințul Alexandru Vogoride din Paris a dăruit capelei române de-acolo mai multe odăjdii și sfite de aur și o mulțime de alte obiecte de aur, în valoare de peste 17.000 lei.

C E E N O U.

Hymen. *Dl dr. Eugen Pătăcean*, avocat în Turda și dșoara Ecaterina Mezei, fiica dlui Ioan Mezei, jude de Curie, la 18 l. c. ș-au serbat cununia în Budapesta. Nași au fost dl și dna Iosif Pop, jude de Curie; surori de mireasă și frați de mire: dșoara Gabriela Mezei cu dl George Pătăcean, dșoara Elena Fabian cu dl Eugen Mezei, dșoara Elenuța Pătăcean cu dl Iuliu Mezei. — *Dl dr. Ionel Csordás*, candidat de avocat, s'a fidanțat cu dșoara Viora Eugenia R. Ignat, gentila „Viora din Bihor“, fiica reposatului avocat și proprietar din Beinș Vasile Ignat. — *Dl dr. Victor Onișor*, notar la tribunalul din Bistrița, s'a logodit cu dșoara Miți Victoria Cheresteș din Deș. — *Dl Iustin Popovici*, absolvent de teologie al dieceșei aradane, s'a logodit cu dșoara Veturia Popovici din Apatău. — *Dl Nicolae Chirciu*, absolvent de teologie al archidieceșei Sibiiu, s'a cununat cu dșoara Virginia Cențu, la 3/16 septembrie, în Șirnea. — *Dl Stefan Roja*, învățator în Pecica, s'a logodit cu dșoara Letiția Teretean, tot de acolo.

Advocat nou. *Dl dr. Aurel Vlad*, care ș-a făcut doctoratul la universitatea din Budapesta, a depus la Mureș-Oșorhei în 15 l. c. censura de avocat. Noul avocat își va deschide cancelăria în Deva.

Doce aniversări importante. *Dl V. A. Urechia* atrage de nou atențiunea lumii române în „Apărarea Națională“ asupra a două aniversări istorice și propune serbarea lor. La 1901 se cuvine să se facă comemorarea lui Mihai Viteazul. La 1904 vine rândul a celeia a lui Stefan cel Mare.

Coronae eterne. La fondul coroanelor eterne au mai contribuit dl dr. Laurențiu Pop 20 coroane în memoria mult regretatului domn dr. Ioan David. Pentru aceasta subscrișul viu a-i exprimă cea mai călduroasă mulțumită. În numele Reuniunii femeilor române din Abrud și gîur: Alexandru Ciura, secretar.

Șantierul de la Turnu-Severin. Stabilimentul cel mai important în Turnu-Severin este șantierul, adică fabrica de corăbii. Acum aflăm, că este vorba să se dea acestui șantier o desvoltare și mai mare, construindu-se pe lângă vapoare și vagoane, mobilier pentru căi ferate și alte lucrări necesare serviciului fluvial, maritim și căilor ferate. Șantierul din Turnu-Severin, fiind singurul pe Dunărea-de-jos, ar căpăta o mare importanță.

Avansări în armata comună. După terminarea cursurilor, au fost numiți sublocotenenți între alții și următorii elevi militari români absolvenți din academia militară teresiană din Wiener-Neustadt: Victor Negrea în reg. de inf. nr. 43 și Alexandru Pop reg. inf. nr. 33; din academia tehnică (geniu) din

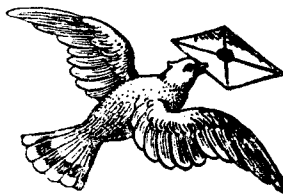
Viena: Victor Comșa la batalionul 3 de pioneri, iar din școalele de cadeți următorii aspiranți de ofițer: Octavian Popa-Radu în reg. inf. 37, Victor Domșa în reg. inf. 67, Vasiliu Popițeanu reg. inf. 31, Rudolf Petru reg. inf. 12, Virgil Madincea reg. inf. 50, Eliă Obsenicea reg. in. 66, Virgil Desimon reg. inf. 63, Ovid Gerasim reg. inf. 61 și Vasiliu Alemann reg. inf. 87.

O căsătorie romantică. În lumea aristocratică din Viena nu se vorbește decât de apropiata căsătorie a tinerei contese Taafe, fiica fostului președinte de consiliu. Dênsa s'a logodit cu doctorul Jacques Feldmann, medic la Kaschau, în Ungaria, israelit. Se povestesc multe de amănunte romantice asupra acestei căsătorii. Doctorul Feldmann, care merge în toți anii la Carlsbad, fusese consultat de tinera contesă, și astfel s'a născut o pasiune reciprocă, fără ca vre-unul din ei să se declare. Doctorul trimitea regulat un buchet care eră bine primit, și atâta tot. Contesa Taafe, stăpănită de această dragoste, consultă în sfârșit pe prietina ei prințesa de Hohenberg (contesa Chotek) care s'a căsătorit de curând cu archiducele Francisc Ferdinand. Prințesa Hohenberg i-a răspuns: „Urmează glasul inimei și nu ascultă prejudecățile“. Un bilet fu trimis imediat doctorului Feldmann și logodna se făcù.

Institute noue de bani. În Bucium-Poeni se înființează o reuniune de păstrare și anticipare, cu numele „Buciumana“; adunarea constituantă va fi la 30 septembrie n. — *La Greovaț*, comună aproape de Oravița, se înființează un nou institut de bani, cu numele „Greoviciana“, care ș-a ținut adunarea generală constituantă la 23 septembrie n.

A murit: Petru Anca, paroc român gr. or. în Timișoara Elisabetin, asesor consist. mitrop., profesor de religie și limba română la gimnasiul din Timișoara, la 10/23 septembrie, în etate de 77 ani.

Poșta redacției.

Desteptare. Regretăm că nici aceasta nu se poate publica. Subiectul nu e de așa ca să atragă interesarea cetitorului. Constatăm înse cu plăcere progresul în limbă; acum stilul e mai natural, mai românesc. Scusați că la scrisoare n'ați primit răspuns; cauza a fost absența adresatului.

25 august. Se vede că s'a compus în pripă. Ai voit să scrii ceva, înse n'ai avut nici subiect, nici inspirație. Dintre celelalte ce ne-ai trimis, nu putem întrebuiță nici una. Așteptăm altele.

Dlui V. R. B. în Bistrița. Mulțumim pentru surprinderea plăcută. Vom decoră cu ea numărul viitor.

Dlui P. V. în Constanța. Nuvela a sosit. Causa că nu s'a publicat pân' acuma este, că am avut altele primite mai de mult. Vom începe-o în treiluniul viitor.

Poiana Sibiului. Regretăm că cu nr. 33 din 1899 nu mai putem servi. Ar fi trebuit să reclamați numai decât atunci.

O noapte de vară. Vorbe, frase și nimic miez. Altul ar zice: „Nu pot s'adorm“, — dta scrii: „Îngerul somnului îmi denegă cu înderjire sărutul dorit“.

Jidovin. Acum abonamentul este achitat până 'n 1 oct.
Naidas. Cu suma trimisă abonamentul este achitat până în 1 oct. an. c.

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDĂS NR. 296 b.)

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. octombrie 1900.

Cluj—Oradea-Mare—Budapesta.						Budapesta—Oradea-Mare—Cluj.									
		Accel.		Person.		Accel.				Accel.		Person.		Accel.	
Cluj	pleacă	11 01	5 23	7 00	6 13	12 32		Budapesta	pleacă	9 15	1 55	5 45	8 30	6 50	
Jegenye	"	—	+6 11	7 59	7 16	+1 14		Szolnok	"	11 19	3 56	9 27	11 31	9 07	
Huedin	"	12 20	6 40	8 37	7 55	1 44		Szajót	"	11 33	4 09	9 46	11 50	9 21	
Ciucea	"	12 52	7 09	9 19	8 37	2 15		P.-Ladány	"	12 55	5 28	11 53	2 —	10 43	
Vad	"	1 34	7 47	10 08	9 32	3 01		Berettyó-Ujfalu	"	1 33	6 03	12 46	2 47	11 18	
Aleşd	"	+1 48	+7 59	10 25	9 49	+3 15		M.-Peterd	"	—	—	1 00	3 —	—	
Teleagd	"	2 01	8 11	10 42	10 07	+3 28		M.-Keresztes	"	—	—	1 14	3 12	—	
F. Oşorheiü	"	—	—	11 01	10 27	—		Bihar-Püspöki	"	—	—	1 36	3 32	11 48	
Velenţa	"	2 25	8 32	11 10	10 37	—		Oradea-Mare soseşte	"	2 11	6 39	1 48	3 42	11 56	
Oradea-Mare soseşte	"	2 31	8 38	11 17	10 44	3 57		Oradea-Mare pleacă	"	2 18	—	2 06	3 58	12 16	
Oradea-Mare pleacă	"	2 38	8 43	11 36	11 04	4 10		Velenţa	"	2 25	—	2 30	4 05	—	
Bihar-Püspöki	"	—	8 52	11 47	11 14	—		F.-Oşorheiü	"	—	—	2 41	4 16	—	
M.-Keresztes	"	—	—	12 05	11 37	—		Teleagd	"	2 50	—	3 03	4 38	12 48	
M.-Peterd	"	—	—	12 17	11 50	—		Aleşd	"	+3 04	—	3 21	4 56	+1 02	
Berettyó-Ujfalu	"	3 18	9 23	12 29	12 05	4 50		Vad	"	3 26	—	3 45	5 20	1 26	
P.-Ladány	"	4 03	10 06	1 34	1 19	5 40		Ciucea	"	4 16	—	4 53	6 31	2 16	
Szajót	"	5 19	11 21	3 8	3 04	6 59		Huedin	"	4 52	—	5 32	7 16	2 49	
Szolnok	"	5 39	11 44	3 35	3 37	7 32		Jegenye	"	—	—	+6 01	7 49	3 15	
Budapesta soseşte	"	7 50	1 50	6 20	7 10	9 40		Cluj soseşte	"	5 55	—	6 59	8 33	3 50	

Oradea-mare. — Beiuş, — Vaşcou.					Vaşcou. — Beiuş, — Oradea-Mare.						
		Person.		Mixt.				Person.		Mixt.	
Oradea-mare	pleacă	5	35	2	40	Vaşcou	pleacă	4	—	2	55
Velenţa	"	5	47	2	51	Lunca-Băiţa	"	+4	12	3	08
Felix	"	6	11	3	13	Rieni	"	4	20	3	20
Cordău	"	6	26	3	27	Sudrici	"	4	39	3	37
Taşad	"	7	34	4	32	Beiuş	"	+5	07	4	16
Drăgeşci	"	7	55	4	46	Şoncoiuş	"	5	28	+4	39
Ceica	"	8	12	+5	01	B.-Ujlak	"	+5	40	+4	51
Sombaşag-Rogoz	"	9	02	5	47	Borz	"	5	49	5	01
Hollod	"	9	15	5	59	Şoim	"	6	05	5	22
Ginta	"	9	29	6	12	Ginta	"	6	26	+5	43
Şoim	"	9	55	6	36	Hollod	"	6	40	6	—
Borz	"	10	10	+6	50	Sombaşag-Rogoz	"	+7	01	6	29
B.-Ujlak	"	10	22	7	01	Ceica	"	7	37	7	08
Şoncoiuş	"	10	35	+7	13	Drăgeşci	"	7	56	7	33
Beiuş	"	11	21	7	47	Taşad	"	8	10	+7	47
Sudrici	"	11	44	8	09	Cordău	"	8	57	+8	36
Rieni	"	12	01	8	15	Felix	"	9	10	+8	49
Lunca-Băiţa	"	12	13	+8	34	Velenţa	"	9	31	9	10
Vaşcou soseşte	"	12	29	8	49	Oradea-mare soseşte	"	9	41	9	21

Oradea-Mare—Arad.					Arad—Oradea-Mare.										
		Person.							Person.						
Oradea-Mare	pleacă	10	20	4	30	7	—	Arad	pleacă	5	10	11	20	9	35
Ósi	"	10	30	4	41	7	16	Curtici	"	6	—	11	49	10	07
Less	"	10	48	5	01	7	40	Chitighaz	"	6	14	11	57	10	54
Cefa	"	11	03	5	19	8	05	Ciaba	"	6	40	2	33	11	50
Salonta	"	11	26	5	44	8	46	Giula	"	7	27	3	05	5	26
Kötegyán	"	11	46	6	05	9	15	Sarkad	"	7	47	3	27	5	56
Sarkad	"	11	57	6	17	9	31	Kötegyán	"	+7	56	3	39	6	10
Giula	"	12	21	6	44	10	01	Salonta	"	8	23	4	10	6	47
Ciaba	"	2	23	7	06	4	32	Cefa	"	8	42	4	34	7	18
Chitighaz	"	2	54	7	18	5	03	Less	"	9	04	5	—	7	51
Curtici	"	3	28	7	45	5	38	Ósi	"	9	21	5	19	8	16
Arad soseşte	"	3	55	8	48	6	05	Oradea-Mare soseşte	"	9	32	5	30	8	31

Numerii cei groşi înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineaţa. — Numerii semnaţi cu + înseamnă staţiunile, unde trenurile numai condiţionat se opresc.